

L'IDEARI DE LA TEOSOFÍA

C. Jinarajadasa

D'ENTRE tots els éssers d'aquest món, l'home és segurament el més inquiet. Sempre recerca; no roman satisfet gaire temps. L'animal té poques necessitats primordials; ha de cercar el seu aliment, protegir-se per a no ésser devorat i satisfer les seves necessitats sexuals a certes èpoques. Així l'animal erra pel món, amatent per defensar-se o per imposar els seus drets mitjançant la violència. L'home afegeix la possessió de la ment a la ja complicada vida de l'animal; fa plans y actua de maneres desconegudes per l'animal. En els seus càlculs per a futures satisfaccions, descobreix l'home un fet: que forma part d'un medi (l'univers), que ell no ha creat i del qual no és l'amo. L'home tracta de comprendre'l. L'animal no ho fa; viu pel moment i accepta la pena o el goig tal com ve. També l'home es veu forçat a prendre el dolor i el plaer que se li presenten; però l'home es pregunta: *per què?* Aquest etern *per què* el qual sorgeix sempre en el més íntim de l'ésser humà crea la tragèdia i la glòria de l'home.

L'home sent contínuament set de satisfacció, la qual ha estat estudiada pels filòsofs orientals; últimament la psicologia d'Occident l'ha descoberta també. El psicoanàlisi l'anomena *libido*, passió, desig. Buddha l'ha anomenat Thana, o set de vida. En analitzar aquest *libido* o impuls que sembla estar en les arrels de tots els éssers sensibles, el modern psicoanàlisi troba dos elements: un que és de natura eròtica i que empeny l'individu a les diferents formes de satisfer l'impuls sexual; i l'altre element que el porta a defensar-se d'un medi que li imposa un sentit d'inferioritat. Aquests dos elements són prou coneguts del filòsof hindú i budista, que els anomena Kama i Artha.

L'element Kama o desig, ens empeny sempre d'una forma de satisfacció a l'altra; de l'excitació sensual, rudimentària en la bèstia, passem per diferents graus de refinament a les més altes i pures manifestacions dels sentits.

Quan hi ha Kama en nosaltres, i no troba lliure expressió es produeix un conflicte intern; som infeliços perquè no estem satisfets. Sigui la necessitat de satisfer el desig de naturalesa purament eròtica, o quelcom més estètica i artística, la vida ens inflingeix una lluita; mentre el Kama o desig és un Tanha o una set en el nostre ésser, la vida continuarà malaurada.

El segon element, anomenat Artha, és un impuls que existeix en nosaltres per a la nostra seguretat i domini. La paraula Artha significa "coses, objectes" i també "possessions". La principal possessió que ens condueix a imposar nostra individualitat sobre la dels altres és la riquesa; la riquesa porta al poder; és el camí per als títols i honors; el que és ric troba pocs conflictes en sa natura interna per forçar el jo dels altres que li deixin pas obert.

Però hi ha un tercer element en el *libido* que ha estat exposat per la filosofia hindú. S'anomena Moksha, o desig d'alliberament. Aquest afany d'alliberament es desperta en l'home sols quan ha subjectat els altres dos impulsos de satisfacció sensual i

de domini. L'home que ha tastat Kama i el troba amargant, el que ha retingut en sos braços Artha i el troba insubstancial aquest home es troba submergit en un tercer conflicte, el de Moksha o alliberament.

En aquesta tercera etapa l'home insisteix en comprendre; no pot ésser satisfet acceptant simplement el que els altres diuen. Són molt pocs, realment –al meu entendre–els que estan en aquest estadi de lluita per l'alliberament, en la present fase de l'evolució humana. La gran majoria de l'Humanitat troba encara prou satisfacció en Artha i Kama, en els dons i gustos que el món els dóna. En tant que el cos físic és jove i fort i pot gaudir, res és tan agradable com ornar-lo, nodrir-lo i donar-li sensacions de plaer. Mentre la ment pot demostrar la seva superioritat sobre els altres amb la sola possessió d'objectes materials, li és efectivament agradable de tenir terres i títols i guanyar el respecte dels nostres rivals, perquè nosaltres tenim i ells no. En tant que la nostra experiència és limitada, l'únic camí per sentir el plaer del mestratge és caçar el salvatge animal i mesurar nostra força i astúcia amb la d'ell, o en diferents formes d'esport, adés innocent com en l'atletisme adés nociu com en la cacera, pesca o aquelles altres formes que impliquen sofriment d'una criatura viva mentre nosaltres satisfem nostre impuls. Passa la vida de la major part de nosaltres destinant tal temps per al negoci i per al guany, tal altre per a l'amor impur o pur, tal altre per abillarse o per a reunions amb nostres amics o admiradors, evitant sempre amb molta cura l'enfrontar-nos amb la plena veritat de les coses, jugant a fet contínuament amb la realitat. Són suficients per a aquestes persones les senzilles veritats que ensenyen les grans religions, les quals tenen per motiu d'evitar que aquests esperits infantívols es malmetin trencant la gran Llei divina a gratient. Com a nois als que contentem amb bombons, aquests infants són apartats poc a poc de l'Artha i Kama, amb la promesa de les recompenses celestials. Però per a tals esperits infantívols no existeix encara el gran conflicte espiritual del Moksha, aquella important batalla per a l'alliberament, la qual revela per primera vegada a l'esperit la saviesa, la força i l'amor que estan dintre d'ell.

Hi ha en nostres dies una petita minoria en l'Humanitat que no cerca ja més Artha o Kama ni d'un tipus molt elevat; coneixen que la vida pot ésser vertaderament molt plaent amb el refinament que dóna un medi culte; i no obstant, les arts i les ciències, el tendre amor d'amics i companys, la comú recerca de com dissipar el tedi de la vida, no els absorbeix ja més. Aquestes coses no són ja les més atractives per una senzilla raó; quelcom més interessant encara ha vingut a ocupar llur lloc. Aquesta nova cosa és anomenada Moksha, o desig d'alliberament.

Quan ha nascut aquest desig, l'home sent una imperativa necessitat de comprendre. Cerca primerament conèixer i després sentir la fe. La comprensió pot venir mitjançant la ment que raona, que examina un factor després de l'altra; o també pot resultar d'intuïcions que provenen del més pregon de la seva pròpia natura. Però l'esperit en aquest estadi no pot tractar amb apariències ni pot ésser satisfet amb senzilles promeses; ha de conèixer la veritat mateixa, encara que signi un petit fragment d'aquella veritat que pot arribar assolir. La Teosofia es presenta amb una sorprenent il·luminació per als esperits que estan lluitant per l'alliberament i que insisteixen a entendre el misteri de la seva pròpia natura. Permeteume que descrigui quin és el missatge de la Teosofia als esperits que cerquen primordialment no pas la felicitat sinó l'alliberament.

La Teosofia proclama que hi ha una gran joia en la vida, que va junta al màxim sentiment d'alliberament, però que aquesta joia ve, no de rebre, sinó de dar. L'impuls que existeix en nosaltres de comprendre i d'alliberament pot ésser satisfet; ens espera una saviesa i una llibertat més enllà del que pot somniar la nostra més alta imaginació. Però per a assolir-les hem de copsar certs fets fonamentals. Veritat és que al començament no podem assegurar que aquells fets siguin vertaders; podem únicament acceptar-los d'una manera transitòria com a hipòtesis. Però han d'ésser considerats com a hipòtesis amb tota la cura i provar-los, tan com puguem provar-los amb l'experiència que hem tingut. No hem d'estar impacients si aquesta provatura és lenta. Roma no fou bastida en un dia; ¿perquè, doncs, hem de presumir que la ciutadella celestial serà conquerida al nostre primer assalt? Si la veritat fos tan fàcil d'assolir a la nostra primera aspiració difícilment fóra una gran i poderosa veritat. Si nosaltres desitgem comprendre hem de tenir la paciència de l'alpinista decidit a pujar al pic que veu, impassible després d'una i altra esllavissada.

Una de les més grans veritats que la teosofia ensenya és que hem d'ésser creadors. L'home no fou fet per a gaudir ni fins i tot la beatitud en el cel en presència de Déu. La primordial funció de l'home és com un aportador d'un canvi. Ha de canviar el seu medi, totes aquelles coses que el volten i finalment ell mateix. Aquest univers del qual l'home és una tènue part està omplert d'un idealisme; així com un diamant brut extret de la terra pot ésser tallat en facetes i col·locat en un anell per ornar alguna bonica mà, així l'univers insisteix en modificar-se a mesura que els *cicles* passen. L'univers també té el seu líbido, el seu desig. La deïtat que el va fer, l'Eterna Llei que decretà que del caos sorgís un cosmos, aquesta primera Causa ha implantat en l'univers el principi del canvi.

Nostra joia de la vida comença quan comprenem que estem destinats a ésser els portadors dels canvis decretats per a l'univers. Feu que l'home copsi que darrera de cada cosa hi ha un raonable pla d'evolució i veureu que no vacil·la més en quant al seu fi. La Teosofia descobreix a la ment aquest raonable pla d'evolució. El mineral i la planta, l'animal i l'home, les races i les religions, les ciències, les arts i les filosofies han de canviar paulatinament, de manera que, poc a poc, es reveli en l'univers una més gran i oculta beutat.

He deixat de mencionar fins ara una veritat que per a alguns sembla de més vital importància. És aquella que es refereix a la pròpia naturalesa de l'home. De si persisteix després de la mort, de si guardarà els seus records, de si serà feliç o malhaurat; aquestes preguntes es formulen en la ment occidental molt abans que les que es refereixen a la finalitat última de l'univers. La teologia cristiana ha aterroritzat per molt de temps l'home amb una basarda d'ultra-tomba de tal manera, que, com un noi espantat, que refusa creure en ulteriors terrors, el cristià, en general a penes sembla que estigui segur que continua la vida després de la mort.

A la major part de nosaltres a l'Est, i certament a tots els educats en les files cultes de l'hinduisme, el que ens preocupa no és la mort, sinó la vida.

La Teosofia parla en aquesta matèria amb veu gens dubtosa. L'home és immortal perquè és un fragment de la divinitat. Aquest Ego o Jo que roman ocult pels sentiments, pensaments i actes de l'home, aquest centre de consciència que fa que el home senti "Jo

sóc jo” no sofreix cap minva amb la mort del cos. Tots els pensaments, tots els afectes, i tots els records, amb altres paraules, el caràcter complert, és el mateix exactament després de la mort que abans. La única limitació consisteix que el caràcter, el jo, no pot moure els llavis per parlar ni la mà amb el gest. El cor ha parat de batejar; la vida i la consciència continuen sense canviar més enllà de les portes de la mort. Per al qui s’anomena “mort” com per al viu els grans problemes són exactament els mateixos. L’home mort i que viu en son cos astral pot dir, com abans de morir, “¿És aquest cos astral meu permanent? ¿Tinc jo encara quelcom més, que és l’etern esperit? ¿Puc resoldre-ho jo ara? ¿Puc provar que jo sóc etern i immortal?”

No, no és provant primerament de descobrir el misteri de l’immortalitat de l’home com arribarem a conèixer la veritat sobre ell. Millor, veiem de cop el quadro complert en el que l’home és una minsa figura; examinem el gran esquema primer, abans de considerar el petit esquema de l’home individual que hi està comprès. Llavors veurem com, sense el quadro total, l’home no existeix i que sense l’home individual no hi ha harmonia en l’esquema.

En aquest concepte l’home és una part inseparable de l’univers i de la seva eterna expansió cosa que dóna una nova valor a l’home. La teologia occidental ha fet de l’home una cosa creada per Déu, el destí de la qual és, per tant, com a criatura de Déu, de servir-lo, i la seva més gran felicitat serà contemplar la bondat i misericòrdia divina. Manca en el pensament cristià corrent la concepció que l’home és necessari d’una manera o altre per a la realització de la Voluntat Divina i que sense la cooperació de l’home l’obra de Déu es detura i manca de plenitud. I aquesta concepció és justament la verdadera essència de la Teosofia.

Nostra filosofia admet els següents postulats:

I. En l’univers, hi ha una Voluntat que actua en totes les seves manifestacions materials i immaterials. Hom coneix aquesta Voluntat amb diferents noms; com a Deïtat personal és nomenada Déu, Ishvara, Allah, Ahuramazda, Jehovah, etc.; com a Deïtat no personal és coneguda amb els noms de Dhamma o Llei en el Buddhisme, de shang-ti o Cel a la Xina i Logos entre els estoics.

II. Aquest Creador que formà l’univers, l’està emmotllant sense parar, cap a la perfecció. El seu esquema no és perfecte encara; hi existeixen el mal i l’imperfecció. Però té en Sa Ment Divina l’imatge de la seva última perfecció i envers ella treballa pacientment edat darrera edat.

III. Tot home és necessari en aquesta obra de perfeccionament. Déu no demana a l’home sols una pura adoració, sinó que compregui el Seu pla i que hi col·labori. Déu ha donat a cada home una obra inescotable que consisteix a crear junt amb Ell, cada dia, una nova veritat, una nova bondat i una nova bellesa, fins que de l’acció de conjunt de Déu i de l’home esdevingui l’univers perfecte.

L’home no és el sant eixit del pecador sinó el mestre artífex sortit de l’aprenent. Aquesta és la concepció teosòfica del nostre destí. L’univers i el medi que és nostre pel

destí, són els tallers gran i petit on hem d'aprendre a treballar. Aquesta tasca esdevé nostra salvació espiritual, mentre sabem com s'ha d'executar.

L'idea fonamental que ha d'inspirar el treball de l'home és que Déu habita dintre d'ell. La bellesa de les estrelles a la nit, de la sortida i posta de sol, la meravella del mar i de la muntanya, la fascinació de l'espectacle de la natura quan les flors primaverals cobreixen els plans i costers, l'admiració o el temor de la Visió Divina que veiem de vegades en el rostre d'un home o d'una dona que adorem, totes aquestes meravelles de Déu que observem fora de nosaltres estan també dintre nostre. Encara que jo caigui per mil·lèsima vegada en pecat i fins mentre hi caic les meravelles de Déu estan en mi. Caic perquè encara no he descobert la Seva força en mi, per a resistir la temptació. Em deixo portar sense timó per les meves passions i per la meva ambició, perquè encara no he vist sense vel la llum en el meu propi cor, que està allí per a guiar-me cap a la veritat i a la bellesa. Contínuament es representa el joc del diví misteri en aquest cor meu encara que ignori que Déu i jo som els protagonistes en aquella mansió.

Aquest és el nou concepte de nosaltres mateixos que la Teosofia ens ofereix. Nosaltres no som pecadors que hem d'ésser salvats i conduïts a una estàtica i negativa salvació en la qual contemplem senzillament els atributs de Déu i cantem salms exaltant-lo; som els aprenents de Déu enviats a l'obra per aprendre l'art de la creació, i amb nostres pensaments i sentiments canviar l'univers en quelcom que pot ésser ennoblit. El nostre paper és d'ésser creadors, d'ésser els mestres artífexs que treballen sota la direcció del Diví polític, filòsof i artista per crear amb ell el perfecte univers.

El primer precepte de conducta que hem d'aprendre és com es crea noblement. Cada un pot crear; cada pensament per trivial que sigui produeix un canvi en l'univers. Però nosaltres podem crear tots sols seguint nostres propis i individuals capricis o crear d'acord amb el pla de Beutat del Gran Arquitecte de l'Univers. Quan creem amb Ell fem obra eterna. Aquesta és la tècnica de la creació que hem d'adquirir. Aquesta tècnica no és tan difícil que no la pugui aprendre un infant; cada un de nosaltres la pot assolir ara, onsevulla que estigui i sigui afectat de faltes i imperfeccions; únicament és necessària una cosa: que posseeixi "la integritat de cor i l'innocència de mans" de què parla la Bíblia. Cada un de nosaltres ha d'esdevenir un noi petit, com digué Crist, si vol aprendre la tècnica divina. L'aprendrem si no demanem la paga pel nostre treball.

Si existeix "un pecat original" que maculi la descendència d'Adam és nostre desig innat de recompensa. Desitgem reconeixement pels nostres esforços, lloança de la nostra obra i finalment un cel per haver servit a Déu. No ens satisfà que la nostra obra quedi reclosa sola en nosaltres: desitgem que l'apreciïn els amics, que el públic l'agraeixi i que Déu mateix ens somrigui per estar complagut. El nostre estímulo per a ulteriors esforços ve solament quan veiem florir la llavor que hem sembrat. Sense l'idea de la recompensa l'acció no ens atrau "¿Per què he de sofrir penes i proves per accomplir un acte si no hi tinc cap profit?" Tal és l'evangeli de l'home actual que se'ns ensenya desde l'infància.

Però és un evangeli d'impuresa. El fragment diví que forma el nostre esperit es macula amb tot allò que el separa del jo, i l'única vera recompensa és que retorni

aquesta part del jo separada a nosaltres mateixos. El que cerca recompenses es troba sempre a si mateix, sota mil formes disfressades però mai topa amb son ideal. Déu no diu que no haguem de demanar mercès, i ens les dóna si en fem petició. Però cada mercè guanyada és nostre semblant que es torna cap a nosaltres amb una nova careta. I així ve un temps, a la fi, que estem fastiguejats a la vista de nosaltres mateixos. La riquesa i els honors, la fama i els aprecis, aquelles plaents coses de les recompenses poc a poc canvien llurs boniques cares i es tornen en aspectes lleigs del nostre jo ocult, que no ens atrevim a revelar als altres. En multitud de formes en les quals demanem i rebem mercès el nostre separat jo mostra la cara de la Medussa d'horror. “¿De què li aprofitarà a l'home el que guanyi un món sencer, si perd el seu propi esperit?” Perdem nostre esperit quan demanem mercès.

L'únic evangeli de vida pels homes que busquen ésser nobles i verídics, costi el que costi, és aquell que dóna Tennyson en el seu magnífic poema “Wages”, recompenses.

Glory of warrior, glory of orator; glory of song,
 Paid with a voice flying by to be lost on an endless sea
 Glory of virtue, to fight, to struggle, to right the wrong
 Nay, but she aim'd not at glory, no lover of glory she:
 Give her the glory of going on and still to be.

The wages of sin is death: if the wages be dust,
 Would she have heart to endure for the life of the
 worm and the fly? She desires no isles of the blest, no quiet seats
 [of the just,

To rest in a golden grove, or to bask in a summer
 [sky: Give her the wages of going on, and not to die.

Glòria de guerrer, glòria d'orador, glòria de cant, Pagada amb una veu fugissera
 per ésser [perduda en un mar immens

Glòria de virtut per combatre, per lluitar, per
 [redreçar el que és tort

No, ella no amava la glòria ni la cercava:

Doneu-li la glòria de continuar i d'ésser encara.

El premi del pecat és la mort; si la recompensa

[ha d'ésser pols, Tindria cor per endurar la vida d'un cuc o d'una
 [mosca?

No desitja illes de benaventurança, ni el soli
 [tranquil del just,

Ni reposar en una albareda daurada, ni esplaiar-
 [se amb un cel d'estiu:

Doneu-li la recompensa de seguir i de no morir.

De la manera com Tennyson ho va veure en el vol de la seva intuïció, passa que únicament, el que no demana recompenses per allò que crea, coneix el que significa l'immortalitat. Si jo demano solament la recompensa de seguir endavant i de no morir coneixeré forçosament, mentre estic creant amb puresa, quina cosa és l'immortalitat. Perquè en un acte pur de creació el Jo Universal i Indivís hi és reflectit i puig que jo en sóc una part contemplo la meva pròpia immortalitat. No provaré la meva immortalitat ni

demonstraré tampoc que el meu amic viu encara perquè sento la seva veu després de mort. Perquè la veu i la palmada són la part mortal del meu amic i no persistiran a través de les edats. La part immortal del meu amic és la que veig en els meus alts moments d'amor a ell; i veure'l així, en la seva immortal natura, és conèixer que habita en mi mateix, inseparable de mi. A través de l'amor de Déu sabem que som immortals; amb l'afecte a nostre estimat obrim les portes de la terra beneïda on Ell i jo vivim eternament.

Així com sols creant obtinc l'experiència directa i immediata de la meva immortalitat això mateix passa amb el descobriment de Déu. Escoltant solament el testimoni dels altres com per exemple el que donen les Bíblies del món, mai serà portat l'esperit a la visió divina; Déu no pot ésser descobert a través dels intermediaris; podem veure la seva llum reflectida en elles però no a Ell mateix. L'únic camí per veure'l és cercar-lo en els racons de nostre cor. Perquè ell és sempre allí. Està ocult en nostres alegries i en nostres tristeses i té un missatge per al Seu univers a través del goig i de les penes. He de crear, doncs, aquella obra d'art que revela el seu propòsit partint dels meus èxtasis i agonies. Perquè encara que sofreixi per causa de ramassar la collita del mal que vaig sembrar en el passat, Déu sofreix també a través de mi i mitjançant el meu dolor es proposa de revelar als altres i a mi un xic més del seu magnífic pla. Si em consagro a la meva obra de creació, si no sofreixo sols per a mi, ans per tot el món sencer, si no gaudeixo de les meves delícies ans que el món pugui posseir un xic més de joia, conec qui és Déu i quina cosa és. Els noms que Li són donats tenen poc valor per a mi perquè he arribat al lloc on s'esvaeixen totes les coses excepte l'única realitat. Quan creï conec Déu, com es diu que succeí al gran compositor Haendel en el moment que creà la majestuosa música del seu "Messies". Per descriure la sensació que experimentà Haendel mentre composava digué aquestes paraules: "Em vaig pensar que veia tot el cel davant meu i el gran Déu mateix". En aquests moments de creació, quan ens sobrepassem d'una tal manera que restem corpresos davant de la nostra obra, en aquells precisos moments la nostra intuïció contempla visions de Déu.

Repetidament he emprat el terme "crear" per descriure la nostra vertadera missió en la vida. Sembla que hagi pressuposat que tot home tingui l'artística facultat de crear i se'm pot posar una objecció per presumir tal cosa. Perquè ¡quants pocs són entre nosaltres els pintors, escultors, arquitectes i músics! ¿Com es pot dir que l'home ordinari crea, quan tot el més que pot fer és solament aprendre a prear les obres d'art creades pels artistes? La meva resposta és que la "creació" no és un acte de tècnica reservada solament a aquells que anomenem artistes. Hem d'ampliar l'ús dels termes "creació" i "artista" d'acord amb els fets que ens volten. Un dia al començament de la primavera, passem per un camp i veiem únicament les plantes i arbres amb les fulles verdes; i pocs dies després s'hi troben miríades de flors. Les petites i insignificants plantes no treballen en cap estudi, ni tenen mestre que els ensenyi una tècnica; però elles creen sens dubte obres d'art en cada flor.

De vegades anomenem a aquests petits artífexs "herbotes" i no obstant revelen en la seva obra la perfecta tècnica de l'artista. ¿Quins artistes poden igualar els tendres infants en llurs espontanis jocs i en la positura de llur repòs, plena d'exquisida gràcia? Tot home, dona o nen pot crear alguna cosa bella : un pensament, una emoció, un acte i revelar amb això l'ocult artista el qual sembla als altres desproveït de la tècnica creadora.

Perquè creació és un acte amb el qual el creador revela la bellesa del Pla Diví i l'inefable bellesa del Qui el va fer, encara que sigui d'una manera passatgera. Cada cosa en la vida és el material en brut amb el qual treballem per crear les coses perfectes; nostres esperances i somnis, nostres penes i desesperacions són els colors de la nostra paleta. Necessitem solament el moment d'inspiració per pintar agradablement els panorames, les emocions i intuïcions despertades en nosaltres pel que veiem. Els materials per a la creació –els colors de l'arc de St. Martí, per al pintor; marbres, mall i cizell per a l'escultor; la gamma de sons per al músic –estan per tot arreu per a l'artista. Però abans que ell pugui començar necessita aquell moment, en el qual mentre copsa, es transforma i esdevé per a ell el començament de l'eternitat.

Així passa també amb nosaltres. Nostre material és quasi il·limitable: miríades de pensaments i sentiments vibren a través nostre; centenars d'actes grans i petits es produeixen en nosaltres cada dia, però en la major part no hi ha caràcters de creació; perquè no hem comprès que som artistes i que la nostra verdadera tasca en la vida és crear.

Hem d'aprendre doncs la filosofia de la creació; nostres ments han d'estar tan serenes, a força de seguretat que les intuïcions que provenen d'un reialme més alt que la ment, puguin fer guspirejar en nosaltres la senyal del moment en què pot començar la creació.

Per aquesta serenitat de la ment que està segura de la veritat, tal vegada sigui la Teosofia la més gran ajuda descoberta en el món. Perquè la Teosofia es demostra ella mateixa, una etapa darrera l'altra, i no sorgeix cap dubte que no ajudi a elucidar les seves veritats amb més plenitud. Les lleis de la natura tal com són revelades per la Teosofia, apareixen, una acabat de l'altra, tan inevitables i tan clares com les lleis segons les quals els planetes volten a l'entorn del sol i les estrelles entorn d'altres de major magnitud.

El vast pla de la perfecció humana que la Teosofia revela porta en ell el missatge de que la Justícia governa el món i que tot és un bé per a cada criatura vivent, sigui planta, animal o home. La descoberta de que un immens amor sosté i lliga totes les coses i que un indescriptible ideal ho impulsa tot a transformar-se i esdevenir miralls de bondat, veritat i bellesa, tal descoberta dona aquella serenitat de l'esperit sense la qual no podem arribar a ésser sabedors d'aquell moment que mena a l'eternitat. El que sigui teòsof, no professional o de paraula, sinó de fet, no pot deixar per menys de crear en cada moment de la seva vida, després que ha esdevingut una sola cosa amb la seva filosofia, perquè amb raó fou dit a la Palestina que la "Saviesa ordena totes les coses poderoses i dolçament". Veure totes les coses que ens volten com revelen la llei i l'harmonia, i transformar totes les coses en imatges de bellesa en ell mateix, tal és en veritat la vida del vertader teòsof.

Escric aquestes paraules en Taormina que és tal volta el més bell lloc d'Itàlia. En els darrers dos dies va bufar el siroco, els núvols vingueren del mar i taparen el Sol i l'Etna durant tot el dia. La natura féu desaparèixer els seus més bonics tons òpal del mar, i les tranquil·les muntanyes foren embolcallades també pels núvols. És probable

que demà pari el siroco i pugui tenir aquella visió de la natura que les paraules no poden descriure i la memòria de la qual persisteix com preciosa experiència. Quan els raigs del sol il·luminin cada fulla d'herba, i cada flor canti un petit himne de pregària, jo sentiré una vegada més el llegat de Grècia que encara perdura en Taormina, aquella indescriptible emoció de que la vida és noble, una joiosa experiència i que malgrat les febleses i pecats de l'home, descendeix ell dels Déus de l'Olimp.

Quelcom semblant a aquesta experiència de la natura, possible a Taormina succeeix al teòsof respecte al destí de la humanitat quan va comprénent poc a poc les grans lleis de la vida. Així com l'atmosfera és gris amb el buf del siroco, així és també la humanitat quan mirem els homes amb llurs nombroses salvatgeries, lletjures i pecats. Però de la mateixa manera que quan la vinguda del sol batega en l'aire un sentiment de pregària, igualment es mostra la humanitat a la llum de la Teosofia. Aquella idea de què Déu en tota ocasió pot enfadar-se amb un fill Seu i condemnar-lo a les penes eternes, ni que sigui fins i tot un esperit que voluntàriament el desobeeixi, és bandejada per sempre de la ment i del cor. Pren el seu lloc la realització de la salvació universal decretada per Déu per a tots els seus fills, siguin grans o petits. Conèixer clarament després d'estudiar les grans religions del món que totes elles no són més que paraules d'aquella divina sentència amb les quals Déu creà i crea encara; veure que el Diví Pla requereix pel seu perfeccionament no una cultura sigui de l'Est sigui de l'Oest sinó totes les cultures possibles; copsar com tota ciència per més materialista que sia, com tota filosofia encara que escèptica, com tot art per més que sigui mundà, són tots volguts per Déu per a evocar amb llur ajuda la Seva natura oculta en les Seves criatures, tots aquests verificaments referents a la vida transformen el món als ulls del teòsof. Que miri on vulgui, ja a la terra, ja al cel, s'hi opera un pla Diví. Que miri a qui vulgui, pecador o sant, cristià, hindú, musulmà o ateu, s'està en ell realitzant una obra d'art per transformar l'imperfecte esperit humà en imatge de diví arquetipus que és en la ment divina.

El meravellós Pla Diví ha organitzat la seva obra de tal manera que cada un de nosaltres hi és necessari qualsevulla que siguin nostres dots creadors. Alguns esperits estan especialment dotats de la facultat de santedat i el Pla necessita d'ells pensaments i sentiments de devoció, èxtasi i martiris que testifiquin la Gràcia de Déu. Altres esperits són més capaços per a fer descobriments científics o recerques filosòfiques i el Pla els demana el reconeixement de les lleis naturals o dels sistemes de filosofia. Dels esperits artistes el Pla demana poemes, estàtues, simfonies, construccions amb pedres o amb sons, obres de color o moviments rítmics en els quals es mogui la divina dansa. De les miríades d'homes i dones dels quals el gran dó és l'amor d'esposa, marit, fill, parent o amic, el Pla demana actes de tendresa i de valor, aquells trivials incidents en apariència com són les rialles i apretades de mans, que encoratgen als altres a prosseguir en llur camí sense vacil·lar cap a la meta. A cada un el Pla ha dotat d'una qualitat i demana aquell dot; i fins que li sigui joiosament ofrenat el Pla resta incomplert.

La Teosofia ens ensenya, doncs, que tot el món i les seves miríades d'activitat són dirigides per un Diví legislador i encaminades a la beutat per un Artista Suprem. Anomenem aquella Font de Vida amb els noms de Déu o Eterna Llei, girem-nos cap a ella com a un Pare, un Amor o un Ordre natural i immutable, segons nostre temperament, o com un principi abstracte de Bellesa, podem tots descobrir en Ell o en Allò un fet; que aquest Pla clama per a manifestar-se a través nostre i que amb sols

voler-lo escoltar, ens parlarà mil evangelis de vida, llum i glòria. El Pla treballa dins del nostre cor; i en les arrels i troncs dels rosers de bardissa l'energia vital treballa també donant forma a la rosa fins i tot en els freds dies de la tardor i de l'hivern. Això va veure Dant com a misteri de la vida, i el mateix ens diu a tots com un evangeli de salvació:

Io ho veduto tutto il verno prima
Lo prun mostrarsi rigido e feroce;
Poscia portar la rosa in su la cima.

He vist al començar l'hivern
com el roser era ert i feréstec;
i després portar la rosa als seus brots.

Aquella rosa que floreix al final de l'hivern és l'obra d'art que el gran Pla ha guardat reclosa en els racons del nostre ésser. De les nostres agonies podem aixecar una estàtua al dolor que mostri a tothom la dignitat del sofriment; al cap d'anys de misèria podem extraure de la nostra fam llavors per a una collita de gra que alimentarà milers d'éssers. Ah! si durant l'hivern de la nostra vida algú pogués donar-nos tan sols un besllum de la rosa que florirà a la primavera! L'element tràgic en la vida prové de que mentre aspirem a una felicitat darrera l'altra, el destí se'ns atravesa: de la mateixa manera quan l'arbre treu els tendres brots que s'han d'obrir més tard en belles flors i ve una bufada de vent d'hivern i els trenca, i l'arbre mostra llavors al món les rames despullades i sense flors. El destí poda contínuament nostres esperances d'auto-realització. Si almenys poguéssim estar segurs de que darrera del destí hi ha un pla intel·ligent el qual tingui preparat per a nosaltres alguna felicitat per al final. Precisament és això el que revela la Teosofia a la raó i a la intuïció. Lluquem de mica en mica l'estat en que esdevindrem; aquell llunyà i meravellós arquetipus la naturalesa del qual és l'absoluta Veritat, Bondat i Bellesa. Allò que la Deïtat diu a Mefistòfeles en el Faust no és tan sols un bell pensament sinó que és un fet suprem per a l'estudiant de la saviesa divina.

Wenn er mir jetzt auch nur verwirren dient
So werd'ich ihn bald in die Klarheit führen
Weiss doch der Gärtner, wenn das Bäumchen grünt
Dass Blüth 'und Frucht die Künft'gen Jahre zieren.

Per bé que ara em serveix sols confondrem Prou el conduiré prompte a la Llum,
Bé sap el jardiner quan l'arbret brota
Que flor i fruita ornaran els anys vinents.

Un element de fortalesa i serenitat en el caràcter del teòsof prové de comprendre el que esdevindrà en el futur. D'acord amb la natura íntima del seu ésser, cada esperit revelarà al món la magnificència i majestat d'un Diví Arquetip.

El més gran dels polítics, el més savi dels científics i filòsofs, el més perfecte d'entre els artistes, el més tendre entre els amadors, el més compassiu d'entre els sants, aquestes i altres perfeccions que l'imaginació dels poetes i visionaris ha creat són els models que esdevindrem en el futur. A cada un de nosaltres ens espera un destí d'Arquetip de Déu revelat a l'home.

He mencionat al començament que una de les més grans característiques de l'home és l'inquietud. És empès per un impuls darrera l'altre a cercar diferent felicitat que la que ja coneix. Cada somni realitzat porta en el goig que l'acompanya la necessitat de crear un altre somni. Així l'home en el curs de les seves nombroses vides és empès d'un pla de la seva existència a l'altra. Al començament, com a vertader salvatge, ha de satisfer únicament les seves necessitats físiques; en un estadi ulterior, desitja una felicitat més alta d'emocions, riquesa i fama. Aquestes satisfaccions arriben a la llur hora, perquè la llei del Karma te decretada una reacció igual a cada acció i per tan esdevé la realització de totes les coses de cada pla per a les quals l'individu ha creat una energia. Però així que l'esperit cultivat recull aquests fruits de felicitat que va projectar, llavors experimenta una forma més aguda de malcontentament, més difícil de suportar que totes les altres: és una fam espiritual més plena de sofriment que amb qualsevulla privació. Aquest estat és conegut a l'Índia amb el nom de "Mumukshattva" o set de Moksha o d'alliberament.

Aquest alt propòsit d'alliberament comença poc a poc a ésser realitzat en el moment en que ens persuadim d'una manera absoluta que l'alliberament significa creació. Quan estem disposats a aprendre la lliçó, la vida ens l'ensenya. Únicament per la creació esdevenim lliures. Fidias creant el Parthenon posa son peu en el camí directe de l'alliberament; el mateix feu Leònides al morir a les Termòpiles, deixant un nom que inspira totes les nacions i així també Giordà Bruno, ànima encesa de diví aventurer i "entusiasta heroi" que inspira avui dia la vida de tants teòsofs. Acte suprem de Creació fou el de Crist pel qual Ell mateix es col·locà en la creu de la matèria i «fou fet carn» perquè pogués sorgir del seu sacrifici un camí que menés al cel. Aquest gran Rei sacrificà la seva vida la qual creu el món que és font de tota felicitat; però ell ressuscità de la mort per ésser el símbol de l'eternitat de tots els homes.

Això mateix passa sempre en nosaltres: «Únicament on hi ha tombes hi ha resurreccions». Amb tot la tal mort no és més agonia que ho fóra per un artista la creació d'una obra d'art. Abans de que l'artista pugui crear ha de morir diàriament en la seva vida artística; cada dia ha de girar l'esquena a la seva creació que ell creia perfecta i que semblava reflectir els seus somnis. Però l'artista accepta voluntàriament aquesta mort, perquè està cert que a la fi crearà una gran obra. Així també hem d'estar segurs quan la vida ens demana una renunciació darrera l'altra. La nostra necessitat més gran és estar segurs.

On trobarem la filosofia de la vida que ens farà estar segurs de totes les coses? "Cerqueu i trobareu", deia una antiga màxima. Però alguns de nosaltres no ha trobat encara, tot i havent cercat llarg temps. Si ens passa aquest cas és perquè hem trucat a una porta falsa i no a la vertadera. Potser hem cercat només amb la ment dalerosos de comprendre; o solament amb les emocions, afamats de pau. Aquesta no és la recerca real. L'única forma de cercar amb eficàcia en el regne espiritual és demanar oferint. Demaneu a la vida únicament força oportunitat perquè podeu ofrenar-vos en alguna creació i obtindreu sempre resposta.

Altra vegada pregunto: on és la filosofia que necessiteu? Cadascú la trobarà en alguns dels aspectes de la Teosofia sigui qualsevulla el nom de la filosofia que ell

accepti per fi. Com a teòsof no us puc demostrar la veritat de la Teosofia. Ho ha de provar cada un de vosaltres mateixos. Però jo puc mostrar-vos la bellesa de la Teosofia i això és el que estic assetjant en aquest moment.

Considerar la bellesa de les tres grans veritats que resumeixen les seves ensenyances referents a l'home, a la natura i a Déu. Fa molt de temps ja, en l'antic Egipte els adeptes ensenyaven aquestes tres veritats de la Teosofia.

1. L'esperit de l'home és immortal i el seu futur és d'un desenvolupament i esplendor sense límits.

2. El principi de vida està en nosaltres, és immortal i eternament benèfic. No es sent ni es veu però és percebut per l'home que desitja percebre'l.

3. Cada home és el seu propi legislador i el que es dona l'obscuritat o la glòria; és l'àrbitre de la seva vida, del seu premi o càstig.

Aplicant aquestes veritats a la vida cada home pot esdevenir el mestre del seu destí. Pot trobar la pau en mig de tempestats de passió i de dubte; pot trobar la força en ell mateix malgrat els anteriors fracassos; pot trobar la llum dins de sí tot i estant cercat de tenebres.

Perquè el mateix home és la *Via*, la *Veritat* i la *Vida*. Però descobreix únicament el gran misteri quan es decideix a fer-ho i gira l'esquena a totes les exigències i prova de crear i de donar.

No és cap petita descoberta conèixer que si Déu va crear l'univers, aquest poder d'Éll de crear està també en nosaltres; que si Déu és la Pau i l'Etern Repòs, hi ha també en nosaltres la felicitat celestial. Conèixer, no superficialment, sinó amb la més pregona i incommovible convicció, que tot noble somni nostre pot arribar a ésser realitat, és fer sorgir de dintre nostre la saviesa, la bellesa i la força. Aquest coneixement dona l'Antiga Saviesa al que la cerca. Aquest coneixement evoca en el teòsof el sentiment de la victòria. Hi ha una paraula que descriu millor la Teosofia que llargues explicacions; aquesta paraula és *Victòria*. El que viu d'acord amb la Teosofia es sent sempre triomfant, encara que el seu destí pugui donar-li sofriment. Els que hem provat de viure la Teosofia hem trobat ja quelcom de pau i de victòria. Voldríem compartir nostra joia amb tot el món i per això som membres de la Societat Teosòfica i treballem en totes les terres per a que la Teosofia sigui el suprem Evangeli de la vida.